

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

Ενημερωτικό Δελτίο

Οκτωβρίου 2023

Επιμέλεια: Αντώνιος Κατεπόδης, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Συντάκτης: Όλγα Μπάρμπα, Γραμματέας ΟΕΥ Γ΄

Γραφείο ΟΕΥ
Βελιγραδίου

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Περιβάλλον

✓ **Η Επιτροπή Οικονομικών εγκρίνει το νομοσχέδιο προϋπολογισμό για το 2024 – Περίπου 5,1 δισ. ευρώ για επενδύσεις**

Το Υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε ότι η Επιτροπή Οικονομικών, Κρατικού Προϋπολογισμού και Ελέγχου των Δημοσίων Δαπανών ενέκρινε το σχέδιο προϋπολογισμού για 2024 καθώς και τις τροποποιήσεις του νόμου για το δημοσιονομικό σύστημα, ανακοίνωσε το υπουργείο Οικονομικών. Περίπου 600 δισ. RSD (περίπου 5,1 δισ. ευρώ) διατίθενται για επενδύσεις κεφαλαίου, το οποίο αποτελεί το 6,8% του ΑΕΠ. Τα έργα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο είναι η περιφερειακή οδός του Kragujevac, η έναρξη της κατασκευής του συγκροτήματος της EXPO, το Εθνικό Στάδιο, η συνέχιση της κατασκευής του μετρό του Βελιγραδίου, η σήραγγα στο κέντρο του Βελιγραδίου, ο οδικός διάδρομος Fruska Gora, ο αυτοκινητόδρομός Morava και τα οδικά τμήματα Preljina-Pozega και Backi Breg-Kikinda.

Ο Υπουργός, κ. Μάλι ανέφερε ότι «η Σερβία συνεχίζει την ανάπτυξη μεγάλων έργων υποδομής, με τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής». Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ίδιο, τον Δεκέμβριο του τρέχοντος έτους, ο μέσος μισθός στη Σερβία θα ανέλθει στα 840 ευρώ και τον επόμενο Δεκέμβριο θα φτάσει τα 955 ευρώ. Αυτό δείχνει ότι η Κυβέρνηση βρίσκεται στον σωστό δρόμο προς την εκπλήρωση της υπόσχεσής της, ο μέσος μισθός το 2025 να φτάσει τα 1.000 ευρώ. Όπως είπε, συνεχίζεται και η άρση των επιβαρύνσεων στην οικονομία, η οποία αναμένεται να διατηρήσει το ποσοστό απασχόλησης και να μειώσει περαιτέρω την ανεργία, η οποία είναι πλέον στο 9,6%. Σύμφωνα με τον κ. Μάλι ο προβλεπόμενος ρυθμός ανάπτυξης για το 2024 ανέρχεται σε 3,5%, με το ΑΕΠ να φθάνει τα 74 δισ. ευρώ και το δημόσιο χρέος στο 51,7% του ΑΕΠ. Στον προϋπολογισμό έχει προβλεφθεί επίσης η αύξηση των συντάξεων κατά 14,8% από την 1η Ιανουαρίου 2024, με τη μέση σύνταξη να φθάνει τα 300 ευρώ, καθώς και των μισθών του δημόσιου τομέα κατά 10%, και του κατώτατου μισθού κατά 17,8%. Ο Υπουργός πρόσθεσε επίσης ότι ο πληθωρισμός για το επόμενο έτος υπολογίζεται σε 4-5%.

Διευκρίνισε επίσης, ότι το νομοσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2024 προβλέπει επίσης υψηλότερες δαπάνες για τη γεωργία, συνολικού ύψους 118,8 δισ. RSD (περίπου 1 δισ. ευρώ), για την υγεία, ύψους 519,9 δισ. RSD (περ. 4,5 δισ. ευρώ), καθώς και για την εκπαίδευση, την πρόνοια και τον πολιτισμό.

Υπενθυμίζεται ότι τα συνολικά έσοδα που προβλέπονται στον προϋπολογισμό του 2024 ανέρχονται σε 2.040,9 δισ. RSD (136,9 δισ. ευρώ), - 7,2% περισσότερα σε σύγκριση με τα έσοδα του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 2023. Οι δαπάνες ανέρχονται σε 2.238 δισ. RSD και το δημοσιονομικό έλλειμμα σε 197 δισ. RSD, ποσοστό 2,2% του ΑΕΠ και είναι χαμηλότερο σε σχέση με το φετινό προγραμματισμένο έλλειμμα, το οποίο έχει ορισθεί στο 2,8% του ΑΕΠ μετά την αναθεώρηση του προϋπολογισμού.

✓ **Προβλέψεις για την οικονομία της Σερβίας**

Η Πρωθυπουργός της Σερβίας, κα Άνα Μπέρναμπιτς, δήλωσε ότι πιστεύει ότι η χώρα θα επιτύχει την προβλεπόμενη οικονομική ανάπτυξη του 2,5% φέτος, με τον πληθωρισμό να φθάσει ενδεχομένως στο 8% μέχρι τέλος του έτους. Τόνισε επίσης, ότι είναι σημαντικό να δοθεί βαρύτητα σε τομείς που η Σερβία μπορεί να επηρεάσει άμεσα, όπως στις κατασκευές και τον τουρισμό, αναφέροντας τον φετινό, «ιστορικό» προϋπολογισμό για κεφαλαιουχικά

έργα υποδομών. Επιπλέον, η κα Μπέρναμπιτς σημείωσε ότι ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει βασικό μοχλό οικονομικής επιτυχίας, μέσω βελτιωμένης προώθησης και εκστρατειών για την προσέλκυση ξένων και εγχώριων τουριστών. Τέλος, εξέφρασε ικανοποίηση για τη μείωση του πληθωρισμού και δεσμεύτηκε να συνεργαστεί με την Εθνική Τράπεζα της Σερβίας για την εφαρμογή μέτρων για την περαιτέρω μείωση του πληθωρισμού, με στόχο να μειωθεί στο 8% μέχρι το τέλος του έτους. Το ΔΝΤ προβλέπει ανάπτυξη 2% για τη Σερβία για το 2023 και 3% για το 2024.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Δημοσιονομικό Συμβούλιο, οι εκτιμήσεις της Κυβέρνησης δεν είναι πολύ πιθανές, ιδίως για το 2024, καθώς, όπως τονίζει σε ανακοίνωσή του, η αύξηση του ΑΕΠ το α' εξάμηνο του 2023 ανήλθε σε μόλις 1,3% και αυτό ήταν ουσιαστικά συνέπεια έκτακτων παραγόντων όπως η ανάκαμψη της γεωργίας από την ξηρασία (γεωργική ανάπτυξη περίπου 10%) και η αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 15% (λόγω της χαμηλής βάσης από το 2022 και της ευνοϊκής υδρολογικής κατάστασης χάρη στην οποία η παραγωγή από τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς σημείωσε αύξηση 40%).

Στη γνωμοδότησή του για την Αναθεωρημένη Δημοσιονομική Στρατηγική για το 2024 με προβλέψεις για το 2025 και το 2026, το Συμβούλιο τονίζει, ότι λόγω των ανωτέρω αλλά και του γεγονότος ότι το 2024 πιθανότατα θα είναι ακόμη μια χρονιά επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης, θα ήταν πιο ρεαλιστικό να προβλεφθεί ελαφρώς χαμηλότερη οικονομική ανάπτυξη για το 2024, μεταξύ 2,5% και 3%.

Σχετικά με την εκτίμηση της κυβέρνησης της Σερβίας ότι ο πληθωρισμός θα μειωθεί στο 4,9% το επόμενο έτος, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο αναφέρει ότι, καθώς μέχρι το τέλος του 2023 οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης θα αυξηθούν κατά 8%, οι τιμές ρεύματος και φυσικού αερίου θα αυξηθούν. 8% και 10% αντίστοιχα, αλλά και ότι θα υπάρξει μια επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που θα τονώσει την αύξηση των τιμών (μη επιλεκτικές πληρωμές για παιδιά και συνταξιούχους κτλ), θα ήταν πιο ρεαλιστικό να προγραμματιστεί ένας μέσος πληθωρισμός περίπου 6%.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος βρίσκονται σε καλή κατεύθυνση, καθώς προβλέπεται σταδιακή μείωση του ελλείμματος, από 2,8% του ΑΕΠ το 2023, στο 2,2% το 2024 και στη συνέχεια στο 1,5% για τα έτη 2025 και 2026, ενώ η συμμετοχή του δημόσιου χρέους στο ΑΕΠ θα πρέπει επίσης σταδιακά να μειωθεί – από 53,3% (τέλη 2023) σε 50% (τέλη 2026).

✓ **Στο 10,2% ο ετήσιος πληθωρισμός Σεπτεμβρίου**

Η Στατιστική Υπηρεσία της Σερβίας ανακοίνωσε ότι ο ετήσιος πληθωρισμός Σεπτεμβρίου ανήλθε σε 10,2%, ενώ σε μηνιαίους όρους σε 0,3%. Σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2022 η αύξηση κατά μέσο όρο ανήλθε σε 6,7%.

Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο, αύξηση σε μηνιαίο επίπεδο παρατηρήθηκε στις Μεταφορές (1,8%), Εστιατόρια και ξενοδοχεία (0,9%), Υγεία (0,9%), Έπιπλα, Οικιακός Εξοπλισμός και Συντήρηση Νοικοκυριού (0,5%), Στέγαση, νερό, ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα (0,4%) και στις ομάδες Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά, καθώς και Αλκοολούχα ποτά και καπνός (κατά 0,2% έκαστη).

Μείωση τιμών σημειώθηκε στις κατηγορίες Αναψυχή και πολιτισμός (-2,9%) και Επικοινωνίες (-0,1%).

✓ **NBS: Η Standard & Poor's επιβεβαιώνει την αξιολόγηση της Σερβίας ένα βήμα μακριά από τον επενδυτικό βαθμό**

Η Standard & Poor's επιβεβαίωσε στις αρχές του μήνα την πιστοληπτική ικανότητα της Σερβίας σε BB+, με σταθερές προοπτικές, αναφέροντας ότι η Σερβία είναι ένα βήμα μακριά από την επενδυτική βαθμίδα, παρά τις δυσμενείς επιπτώσεις της σύγκρουσης στην Ουκρανία, την επιβράδυνση της εξωτερικής ζήτησης και τον ακόμη υψηλό, αν και μειούμενο, παγκόσμιο πληθωρισμό.

Στη δήλωσή της, η Standard & Poor's τονίζει ότι η αξιολόγηση της Σερβίας υποστηρίζεται από το μέτριο επίπεδο δημόσιου χρέους και το αξιόπιστο πλαίσιο νομισματικής πολιτικής. Αναφέρει επίσης, ότι ο πληθωρισμός θα μειωθεί σημαντικά από το 2024, και θα εισέλθει στο όριο ανοχής του στόχου της NBS ($3,0 \pm 1,5\%$), το δεύτερο εξάμηνο του 2024. Ο τραπεζικός τομέας στη Σερβία είναι καλά κεφαλαιοποιημένος, κερδοφόρος και ρευστός. Τον Ιούνιο, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας σε επίπεδο τραπεζικού συστήματος έφτασε στο 22,3%, ενώ ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων άγγιξε το ιστορικό χαμηλό του 3,0%. Το μερίδιο του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο ΑΕΠ θα είναι υπερδιπλάσιο σε σχέση με το προηγούμενο έτος ωστόσο οι καθαρές εισροές ΑΞΕ το υπερβαίνουν κατά πολύ.

Επισημαίνει επίσης ότι οι αβεβαιότητες από το διεθνές περιβάλλον είναι ακόμα σημαντικές, αλλά η Σερβία καταφέρνει να μετριάσει τις εξωτερικές προκλήσεις με ευνοϊκές εγχώριες τάσεις και επαρκείς οικονομικές πολιτικές. Ειδικότερα, αναφέρει ότι η εγχώρια οικονομία συνεχίζει να αναπτύσσεται, παρόλο που η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται στις χώρες της ευρωζώνης που είναι οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Σερβίας, όπως η Γερμανία και η Ιταλία.

✓ **Ρεκόρ εξαγορών και συγχωνεύσεων στη Σερβία**

Στη Σερβία, σε λίγο περισσότερο από ένα μήνα, τέσσερις εγχώριες εταιρείες πουλήθηκαν σε ξένες εταιρείες. Σύμφωνα με δημοσιεύματα ανάλογος ρυθμός εξαγορών είχε να καταγραφεί από το πρώτο εξάμηνο του 2021, ενώ όπως και τότε, οι εταιρείες που αγοράστηκαν δεν είναι οικονομικά ασήμαντες ή μικρές. Όλα ξεκίνησαν στα τέλη Αυγούστου, όταν η Big Bang, η μεγαλύτερη εταιρεία λιανικής πώλησης ηλεκτρονικών ειδών στη Σλοβενία, υπέγραψε συμφωνία για την αγορά του 100% σερβικού διαδικτυακού καταστήματος BC Group, το οποίο, πέρυσι, απέφερε έσοδα 35 εκατ. ευρώ. Η Big Bang ανακοίνωσε ότι τα επόμενα πέντε χρόνια θέλουν να αυξήσουν τα έσοδα της BC Group σε πάνω από 90 εκατ. ευρώ.

Στη συνέχεια, σε μια κίνηση έκπληξη, η MaxBet, μια από τις κορυφαίες εταιρείες τυχερών παιχνιδιών στη Σερβία, πούλησε το 51%, στη Flutter για 141 εκατ. ευρώ. Η Flutter ανακοίνωσε ότι η συμφωνία εξαγοράς τους επιτρέπει να αγοράσουν το υπόλοιπο 49% της εταιρείας μέχρι το 2029 υπό τους ίδιους όρους.

Στα τέλη Σεπτεμβρίου, η γαλλική εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων και τεχνολογίας Cargemini απέκτησε την σερβική HDL Design House, η οποία ασχολείται με το σχεδιασμό τσιπ πυριτίου. Η αξία της συναλλαγής δεν αποκαλύφθηκε, αλλά εικάζεται ότι δεν είναι μικρή, καθώς η HDL είναι μια εταιρεία η οποία ιδρύθηκε πριν από 20 χρόνια και διαθέτει περίπου 300 μηχανικούς υψηλής εξειδίκευσης με σημαντική εμπειρία στην παροχή προηγμένων σχεδίων τσιπ για πολλές βιομηχανίες.

Τελευταία στη σειρά έρχεται, στον τομέα των logistics, η απόκτηση πλειοψηφικού μεριδίου 55% της σερβικής MD International (MDI), από τον συγγενικό όμιλο Waberer, της οποίας συναλλαγής η αξία επίσης δεν έγινε γνωστή. Το άρθρο τονίζει επίσης ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η ιδιωτικοποίηση της Jugoinspekt Beograd, μιας μετοχικής εταιρείας που ανήκει κατά

πλειοψηφία στο κράτος, η οποία ελέγχει την ποιότητα των τροφίμων, της ενέργειας, των μεταλλευμάτων, των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, του δέρματος και άλλων προϊόντων εδώ και δεκαετίες.

- ✓ **Υπογραφή Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Σερβίας-Κίνας**
Κατά τη διάρκεια επίσκεψης του Σέρβου Προέδρου, κ. Βούτσιτς στην Κίνα υπεγράφησαν την Τρίτη 17 Οκτωβρίου, τέσσερις συμφωνίες συνεργασίας. Μεταξύ αυτών, η πιο σημαντική είναι η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών, η οποία περιλαμβάνει 10.412 σερβικά προϊόντα και 8.930 κινεζικά. Η ΣΕΣ υπεγράφη από τον υπουργό Εσωτερικού και Εξωτερικού Εμπορίου της Σερβίας, κ. Τόμισλαβ Μομίροβιτς και τον Κινέζο Υπουργό Εμπορίου, κ. Γουάνγκ Βεντάο. Οι δύο πλευρές υπέγραψαν επίσης ένα μνημόνιο για την ανταλλαγή και τη συνεργασία στην πολιτική οικονομικής ανάπτυξης, ένα μνημόνιο για την από κοινού προώθηση της βιομηχανικής και επενδυτικής συνεργασίας και ένα μεσοπρόθεσμο διακυβερνητικό σχέδιο δράσης για την οικοδόμηση της πρωτοβουλίας Belt and Road.
- ✓ **Η NBS διατηρεί το βασικό επιτόκιο στο 6,5%**
Το Εκτελεστικό Συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS), κατά τη τακτική του συνεδρίαση Οκτωβρίου, αποφάσισε να διατηρήσει το βασικό επιτόκιο στο επίπεδο του 6,5%. Τα επιτόκια καταθέσεων (5,25%) και δανείων (7,75%) παρέμεινα επίσης στα ίδια επίπεδα. Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, η NBS αποφάσισε να διατηρήσει τα επιτόκια στα τρέχοντα επίπεδα λόγω της μείωσης των παγκόσμιων πληθωριστικών πιέσεων, καθώς και της πτώσης του εγχώριου ποσοστού πληθωρισμού. Ωστόσο, η ανακοίνωση επισημαίνει επίσης ότι η πρόσφατη αύξηση των τιμών ενέργειας και το αυξημένο μισθολογικό κόστος απαιτούν προσοχή από τις κεντρικές τράπεζες.
- ✓ **Η αύξηση του ΑΕΠ του τρίτου τριμήνου στο 3,5%**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της Στατιστικής Υπηρεσίας, η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της Σερβίας το τρίτο τρίμηνο 2023, ανήλθε σε 3,5%. Υπενθυμίζεται ότι η αύξηση το α' τρίμηνο του τρέχοντος έτους ήταν 0,7% και 1,7% το δεύτερο. Ο προϋπολογισμός του 2023 προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,5%.
- ✓ **Η κυβέρνηση θα επιδοτήσει την κατασκευή νέων ξενοδοχείων**
Ο Υπουργός Οικονομικών της Σερβίας, κ. Σίνισα Μάλι, ανακοίνωσε ότι τις επόμενες ημέρες η Κυβέρνηση θα υιοθετήσει διάταγμα σχετικά με την παροχή επιδοτήσεων για την ανέγερση νέων ξενοδοχείων ή την επέκταση υφιστάμενων. Κατά την επίσκεψή του στο εργοτάξιο στο Surcin όπου ξεκίνησαν οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την κατασκευή των εγκαταστάσεων για την εξειδικευμένη έκθεση EXPO 2027, διευκρίνισε ότι το κράτος θα επιχορηγήσει έως και το 20% της αξίας της επένδυσης σε ξενοδοχεία κατηγορίας 3, 4 ή 5 αστέρων.
- ✓ **Ολοκληρώθηκε η δεύτερη αναθεώρηση της Συμφωνίας Stand-By με το ΔΝΤ**
Στις 31 Οκτωβρίου, ολοκληρώθηκε επίσκεψη της αντιπροσωπείας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) στη Σερβία, για τη δεύτερη αναθεώρηση της Συμφωνίας Stand-By (SBA- Stand-By Arrangement). Σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση, οι σερβικές αρχές και το ΔΝΤ κατέληξαν σε συμφωνία επί της δεύτερης επανεξέτασης στο πλαίσιο της

συμφωνίας stand-by (SBA), με την επιφύλαξη έγκρισης από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΔΝΤ. Η ανακοίνωση αναφέρει επίσης ότι τα εξής:

- Το έλλειμμα 2,2% του ΑΕΠ είναι συνεπές με μια συντηρητική πολιτική και τις ευρύτερες δεσμεύσεις προγράμματος. Τα μακροοικονομικά αποτελέσματα παραμένουν ισχυρά, με σημάδια ανάκαμψης της ανάπτυξης, συνεχιζόμενο αποπληθωρισμό, μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, υψηλά αποθεματικά και ανθεκτική αγορά εργασίας.

- Η δυναμική επιδίωξη μιας ατζέντας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με επίκεντρο τις μεταρρυθμίσεις στον ενεργειακό τομέα είναι κρίσιμης σημασίας για την αντιμετώπιση των εναπομενόντων τρωτών σημείων της Σερβίας και τη στήριξη της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης.

- Η βιομηχανική παραγωγή ήταν τον Σεπτέμβριο κατά 3% υψηλότερη σε ετήσια βάση, ενώ σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 2022, αυξήθηκε κατά 3,1%. Την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022, η βιομηχανική παραγωγή ήταν 2,4% υψηλότερη.

- Το εξωτερικό εμπόριο μειώθηκε κατά 1,3%. Το συνολικό εξωτερικό εμπόριο αγαθών της Σερβίας την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου ανήλθε σε 487,04 δισ. ευρώ, ή 1,3% χαμηλότερο σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Οι κύριοι εμπορικοί εταίροι, όσον αφορά τις εξαγωγές, ήταν η Γερμανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Ιταλία, η Ουγγαρία και η Ρουμανία, και όσον αφορά τις εισαγωγές, η Γερμανία, η Κίνα, η Ιταλία, η Ρωσία και η Τουρκία.

- Συνεχίστηκε η τάση μείωσης του κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο. Ο κύκλος εργασιών τον Σεπτέμβριο, σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2022, ήταν κατά 8,7% υψηλότερος σε τρέχουσες τιμές, και κατά 0,7% χαμηλότερος σε πραγματικές. Κατά του πρώτους εννέα μήνες σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022, ήταν υψηλότερος κατά 8,3% σε τρέχουσες τιμές και χαμηλότερος κατά 3,9 σε σταθερές.

- Αυξημένος αριθμός τουριστών, μειωμένος αριθμός διανυκτερεύσεων: Τον Σεπτέμβριο επισκέφθηκαν 406.923 τουρίστες τη Σερβία, 3,3% περισσότεροι από τον ίδιο μήνα του 2022, αλλά την ίδια στιγμή καταγράφηκαν 1,19 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις, ή 9,5% λιγότερες. Ο αριθμός των ξένων επισκεπτών ήταν υψηλότερος κατά 19,3%.

Σημειώνεται επίσης, ότι κατόπιν συνάντησης του Σέρβου Υπουργού Οικονομίας, Slobodan Cvetkovic, και του Επικεφαλής της αποστολής του ΔΝΤ, Donal McGettigan, ο Υπουργός ανακοίνωσε ότι κατά τη διάρκεια της συνάντησης συζητήθηκαν οι επικείμενες δράσεις από πλευράς Σερβίας για την αποτελεσματική εφαρμογή του Νόμου για τις Διαχειριστικές Δημόσιες Εταιρείες, καθώς και για τα περαιτέρω σχέδια ιδιωτικοποιήσεων στρατηγικής σημασίας.

✓ **Στα 740 ευρώ ο μέσος καθαρός μισθός τον Αύγουστο**

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας, ο μέσος καθαρός μισθός τον Αύγουστο ανήλθε στα 86.112 δηνάρια (περίπου 740 ευρώ). Ο μέσος ακαθάριστος μισθός ήταν 118.918 δηνάρια ή περίπου 1020 ευρώ. Το ήμισυ του εργατικού δυναμικού έλαβε καθαρό μισθό έως και 66.401 δηνάρια (περίπου 570 ευρώ). Τόσο οι ακαθάριστοι όσο και οι καθαροί μισθοί αυξήθηκαν κατά 15,2% ονομαστικούς όρους και 0,7% σε πραγματικούς, κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023 σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Συγκριτικά με τον Αύγουστο του 2022 η ετήσια αύξηση ανέρχεται σε 14,4% σε ονομαστικό επίπεδο και σε 2,6% σε πραγματικό.

✓ **Το NALED προτείνει μαζικές νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων**

Η νέα μελέτη του NALED, η οποία εκπονήθηκε με την υποστήριξη της Σουηδικής Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Sida), αφορά το ζήτημα της ύπαρξης μεγάλου αριθμού αυθαιρέτων κατασκευών. Επιπλέον, προτείνει λύσεις για τη νομιμοποίηση αυτών, αλλά και επί των διαδικασιών απαλλοτρίωσης, της ψηφιοποίησης του πολεοδομικού σχεδιασμού μέσω της εφαρμογής του συστήματος eSpace (eProstor), της διαχείρισης δημόσιας περιουσίας, την φορολόγηση ακινήτων κ.ά.

Ο κ. Dusan Vasiljevic, Διευθυντής Ανταγωνιστικότητας και Επενδύσεων στο NALED, ανακοίνωσε ότι η μελέτη καλύπτει την επίλυση σοβαρών και δεκαετιών προβλημάτων Σύμφωνα με τον ίδιο, υπάρχουν δύο εκατομμύρια παράνομες εγκαταστάσεις και άλλες 2,7 εκατομμύρια μη καταχωρημένες στο κτηματολόγιο για διάφορους λόγους. Με τον υπάρχοντα ρυθμό νομιμοποιήσεων, η διαδικασία θα διαρκούσε 40 χρόνια και οι απώλειες που υφίστανται το κράτος, οι πολίτες και η οικονομία είναι ήδη τεράστιες. Γι' αυτό το NALED προτείνει μια διαδικασία μαζικής νομιμοποίησης, όπου είναι δυνατόν, με τη λήψη σαφών μέτρων που θα σταματήσουν περαιτέρω παράνομες κατασκευές. Για την άλλη ομάδα ακινήτων, είναι απαραίτητο να ορισθούν νομικά επαγγέλματα και να σχηματιστούν ειδικές επιτροπές που θα εργάζονται για την επικύρωση και επαλήθευση παλαιών και ελλιπών εγγράφων, ώστε να γίνει η εγγραφή όλων των ακινήτων.

Μεταξύ των προτεινόμενων μέτρων στη μελέτη είναι η συγκρότηση κρατικού ταμείου ακινήτων (τράπεζα γης). Σύμφωνα με τα πρότυπα της διεθνούς πρακτικής, στόχος είναι να πραγματοποιηθεί αντικατάσταση της γης όποτε είναι δυνατόν, στις διαδικασίες απαλλοτρίωσης, και να εισαχθεί ένας ενιαίος κεντρικός φορέας που θα διαχειρίζεται τις υποθέσεις υποκατάστασης, αγοράς και πώλησης.

Παράλληλα, είναι απαραίτητη η πλήρης ψηφιοποίηση της κατάρτισης χωροταξικών και πολεοδομικών σχεδίων, μέσω της εφαρμογής του συστήματος eSpace (eProstor), ώστε η όλη διαδικασία να είναι πιο αποτελεσματική. Με αυτόν τον τρόπο, τα εμπλεκόμενα θεσμικά όργανα θα έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν ηλεκτρονικά πληροφορίες, να παραθέτουν σχόλια, να εκδίδουν εγκρίσεις και, ταυτόχρονα, να εργάζονται για την προετοιμασία σχεδίων, τα οποία θα επιταχύνουν σημαντικά την έγκριση των απαραίτητων εγγράφων, καθώς όλοι οι φορείς θα λειτουργούν παράλληλα στο ίδιο σύστημα..

Παράλληλα με την ψηφιοποίηση και βελτιστοποίηση των εν λόγω διαδικασιών, η μελέτη αναφέρει ότι είναι απαραίτητη η αναβάθμιση του συστήματος φορολογίας μέσω της αποτελεσματικότερης είσπραξης του φόρου από ενοίκια ακινήτων καθώς και μέσω της θέσπισης φόρου επί του συνόλου των «ξένων» ακινήτων, η οποία θα αφορά όσους έχουν «μεγάλη» ακίνητη περιουσία στο εξωτερικό.

Τέλος, ο κ. Vasiljevic σημείωσε ότι έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος σε αυτόν τον τομέα σε σύγκριση με πριν από επτά χρόνια, όταν εισήχθησαν για πρώτη φορά οι ηλεκτρονικές οικοδομικές άδειες.

✓ **Στοιχεία ηλεκτρονικού εμπορίου**

Σύμφωνα με έρευνα της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας με τίτλο «The Use of Information-Communications Technologies», όλες οι εταιρείες στη Σερβία έχουν σύνδεση στο διαδίκτυο, ενώ πάνω από το 85% των εταιρειών διαθέτουν ιστότοπο. Επιπλέον, το 28% των εγχώριων εταιρειών έχει πουλήσει προϊόντα μέσω διαδικτύου, ενώ το 22,4% των εταιρειών χρησιμοποιεί ERP (λογισμικό για τον προγραμματισμό των πόρων). Λογισμικό για τη

διαχείριση πελατών (CRM) χρησιμοποιείται από το 10,7% των εταιρειών ενώ το 5,1% των εταιρειών χρησιμοποιεί λογισμικό επιχειρηματικών πληροφοριών (BI).

Εμπόριο-Επιχειρηματικότητα

✓ **Η Ουγγρική Waberer's εξαγοράζει την MD International, βασικό παίκτη στη Σερβική αγορά διανομής προϊόντων FMCG**

Ο Ουγγρικός όμιλος Waberer's ανακοίνωσε ότι η θυγατρική του WSZL Ltd. υπέγραψε συμφωνία για την αγορά μεριδίου 55% της MD International (MDI), με πρόβλεψη για δικαίωμα απόκτησης του υπόλοιπου 45%.

Σύμφωνα με το δελτίο τύπου, η MD International αποτελεί βασικό παίκτη της σερβικής αγοράς διανομής καταναλωτικών αγαθών (Fast-Moving Consumer Goods-FMCG) και οι κύριες δραστηριότητές της περιλαμβάνουν τη διανομή, τις οδικές μεταφορές εμπορευμάτων και την αποθήκευση, ενώ διαθέτει δεκαετίες εμπειρίας και συνεργασίας με διεθνείς αλλά και τοπικούς πελάτες FMCG. Ιδρύθηκε ως μια μικρή οικογενειακή επιχείρηση το 1997 και σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα της, έχει 286 υπαλλήλους σε τέσσερα κέντρα διανομής. Το 2022 η MDI ανακοίνωσε έσοδα 50,3, με κέρδη προ τόκων και φόρων 2,1 εκατ. ευρώ και καθαρά κέρδη ύψους 1,7 εκατ. ευρώ.

Το Δελτίο Τύπου αναφέρει επίσης ότι η συναλλαγή, σύμφωνα με τους στόχους που τέθηκαν από την Waberer, θα χρηματοδοτηθεί από την εταιρεία από τα ομόλογα που εκδόθηκαν το 2022. Η τιμή αγοράς δεν έχει ανακοινωθεί ενώ σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, οι ιδιοκτήτες της Waberer's και της MDI συμφώνησαν να συνεργαστούν για περαιτέρω επενδύσεις, ιδίως όσον αφορά την επέκταση των υπηρεσιών αποθήκευσης, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη των υπηρεσιών logistics. Αναφέρεται επίσης ότι η συναλλαγή υπόκειται στις συνήθεις αντιμονοπωλιακές εγκρίσεις και στους καθορισμένους όρους στη συμφωνία αγοραπωλησίας.

Ο Πρόεδρος-Διευθύνων Σύμβουλος της Waberer's International, Zsolt Barna, δήλωσε ότι η απόκτηση πλειοψηφικού μεριδίου ιδιοκτησίας στην MDI είναι το πρώτο σημαντικό βήμα στην πορεία κατά την οποία η Waberer's στοχεύει να γίνει ο κορυφαίος πάροχος ολοκληρωμένων υπηρεσιών logistics στην περιοχή. Η Waberer's έχει σημειώσει σημαντική επιτυχία στην Ουγγαρία στον τομέα των ολοκληρωμένων υπηρεσιών logistics, τις οποίες σκοπεύει να επεκτείνει περιφερειακά μέσω μελλοντικών εξαγορών..

✓ **Οι επενδύσεις της Lidl στη Σερβία υπερβαίνουν τα 550 εκατ. ευρώ τα πρώτα πέντε χρόνια**

Σύμφωνα με ανακοίνωσή της, η Lidl από την έναρξη των δραστηριοτήτων της στη Σερβία, πριν από πέντε έτη, έχει επενδύσει περισσότερα από 550 εκατομμύρια ευρώ, έχει εξάγει σερβικά προϊόντα αξίας άνω των 30 εκατομμυρίων ευρώ και ενώ απασχολεί πάνω από 3.300 άτομα.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Lidl Srbija, Dragan Cigoja ανακοίνωσε ότι τα προηγούμενα πέντε χρόνια, τα οποία δεν ήταν ακριβώς εύκολα σε όρους αγοράς, η εταιρεία κατάφερε να ανοίξει 67 καταστήματα σε 38 πόλεις, ενώ σύμφωνα με την έρευνα της Gfk «Shopper 360» για το 2023, η Lidl έρχεται πρώτη όσον αφορά την τη συνολική ικανοποίηση των καταναλωτών.

Επιπλέον, σύμφωνα με την έρευνα η Lidl εξακολουθεί να είναι η νούμερο ένα εταιρεία όσον αφορά τις κατηγορίες φρέσκων φρούτων, λαχανικών, κρέατος και αρτοσκευασμάτων, και

ειδικότερα στις κατηγορίες καθαριότητας, δίκαιων τιμών, εκπνώσεων, παρουσίασης προϊόντος και σχέσης ποιότητας τιμής.

- ✓ **Η Ιταλική AUNDE ανοίγει εργοστάσιο καλυμμάτων καθισμάτων αυτοκινήτων στο Λέσκοβατς**
Η AUNDE, η οποία παράγει καλύμματα καθισμάτων για την αυτοκινητοβιομηχανία, άνοιξε στις 24 Οκτωβρίου το δεύτερο εργοστάσιό της στη Σερβία στην πόλη του Leskonac. Το εργοστάσιο, έκτασης 13.000 τ.μ., απασχολεί 300 άτομα, ενώ το επόμενο έτος αναμένεται να ανοίξουν επιπλέον 260 θέσεις εργασίας. Η δοκιμαστική παραγωγή στο εργοστάσιο του Leskonac ξεκίνησε τον Αύγουστο.
Στην τελετή έναρξης παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος της Σερβίας, κ. Aleksandar Vucic, ο Υπουργός Οικονομίας, κ. Slobodan Cvetkovic, ο Διευθύνων Σύμβουλος της AUNDE Serbia κ. Annino De Venezia, ο Ιταλός Πρέσβης στη Σερβία Luca Gori και ο Δήμαρχος Leskonac, κ. Goran Cvetanovic.
Στο πρώτο εργοστάσιό της στη Jagodina, το οποίο άνοιξε πριν από εννέα χρόνια, η AUNDE απασχολεί 900 άτομα. Ο Όμιλος AUNDE ιδρύθηκε το 1899 και κατέχει ηγετική θέση στον κλάδο, λειτουργώντας περισσότερα από 40 εργοστάσια σε 20 χώρες.
Η AUNDE υπέγραψε μακροπρόθεσμη συμφωνία με τη Stellantis, για την κατασκευή των καλυμμάτων των καθισμάτων για τα Fiat Panda, Fiat 600 και Alfa Kid που κατασκευάζονται στο Kragujevac.
- ✓ **Η Ariston ανοίγει εργοστάσιο εξαρτημάτων θέρμανσης στη Νις**
Ο Πρόεδρος της Σερβίας, κ. Αλεξάνταρ Βούτσιτς, ανακοίνωσε ότι η ιταλική εταιρεία Ariston, η οποία μετέφερε πρόσφατα την έδρα της στην Ολλανδία, θα ανοίξει εργοστάσιο στη Νις. Η αξία της επένδυσης εκτιμάται σε 75 εκατ. ευρώ και θα απασχολεί περισσότερους από 300 εργαζόμενοι από το 2025. Η εταιρεία δραστηριοποιείται ήδη στο Svilajnac.
Πρόσφατα, κατόπιν προτάσεως του Υπουργείου Οικονομίας, η Κυβέρνηση της Σερβίας ενέκρινε την υπογραφή συμφωνιών με δύο εταιρείες – τη γερμανική PWO SEE και την Ariston Climate Solutions. Πρόκειται για άμεσες επενδύσεις των οποίων η συνολική αξία επένδυσης υπερβαίνει τα 19 δισ. RSD (περίπου 160 εκατ. ευρώ).
Η εταιρεία διαθέτει εγκαταστάσεις παραγωγής εξαρτημάτων θέρμανσης σε Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, Κίνα, Ρωσία, Βιετνάμ και, το 2022, πραγματοποίησε ενοποιημένο κύκλο εργασιών άνω των 190 εκατ. ευρώ, απασχολώντας περίπου 10 χιλιάδες εργαζόμενους. Τα προϊόντα της εταιρείας πωλούνται με τις παγκόσμιες μάρκες Ariston, ELCO και Wolf, κυρίως σε κράτη της Ε.Ε.
- ✓ **APR: EPS, Ikarbus, Arena Group, FCA, και Rio Sava οι «χαμένοι» του 2022**
Η Υπηρεσία Μητρώου Επιχειρήσεων της Σερβίας (arg.rs) δημοσίευσε κατάλογο με τις εταιρείες που είχαν τις μεγαλύτερες ζημίες για το 2022.
Στην κορυφή της λίστας βρίσκεται η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρικής Ενέργειας (Elektroprivreda Srbije -EPS), με ζημίες ύψους 72,6 δισ. RSD (περίπου 620 εκατ. ευρώ), ποσό 5,6 φορές υψηλότερο σε σχέση με τις ζημίες που κατέγραψε η εταιρεία το 2021.
Η πλέον κινεζική, Ikarbus έρχεται δεύτερη με ζημίες 24,6 δισ. RSD (περ. 210 εκατ. ευρώ), ακολουθούμενη από την Arena Channels, με καθαρή ζημία 12,5 δισ. RSD (περ. 107 εκατ. ευρώ).

Η πρώτη πεντάδα περιλαμβάνει επίσης την Fiat Serbia-FCA Kragujevac (11,7 δισ. RSD-περ. 100 εκατ. ευρώ) και την Rio Sava Exploration (Rio Tinto) με 9,9 δισ. RSD (περ. 85 εκατ. ευρώ). Συνολικά, το 2022, η σερβική οικονομία κατέγραψε καθαρή ζημία 374,8 δισ. RSD (περ. 3,2 δισ. ευρώ)- κατά ένα τρίτο υψηλότερη από το προηγούμενο έτος. Συνολικά 27.868 εταιρείες λειτούργησαν με ζημιές - 469 λιγότερες από το 2021.

- ✓ **Η Telekom's Arena καταγράφει ζημιές 107 εκατ. ευρώ**
Σύμφωνα με δημοσιεύματα, ο Όμιλος Arena Channels, έκλεισε το έτος 2022 με καθαρή ζημία 107 εκατ. ευρώ (12,5 δισ. δηνάρια), - 2,6 φορές υψηλότερη από εκείνη του 2021. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί περίπου στην ετήσια «δόση» (100 εκατ. ευρώ) που καταβάλλει η Telekom Serbia για τα δικαιώματα μιας σεζόν Premier League, ποσό το οποίο καταβάλλεται ετησίως από το 2022 έως το 2028. Ο Όμιλος Arena Channels, κατατάσσεται στην τρίτη θέση στη λίστα με τους μεγαλύτερες ζημιολόγους επιχειρήσεις στη Σερβία, με απώλειες σχεδόν 107 εκατομμυρίων ευρώ. Ο Όμιλος Arena Channels ανήκει εξ ολοκλήρου στην Telekom Serbia, της οποίας ο πλειοψηφικός μέτοχος είναι το Δημόσιο.
- ✓ **Μπέρναμπιτς: Κορυφαίος εμπορικός εταίρος της Σερβίας οι ΗΠΑ στον τομέα της πληροφορικής**
Η Πρωθυπουργός της Σερβίας, κα Άνα Μπέρναμπιτς ανακοίνωσε ότι οι ΗΠΑ είναι ο κορυφαίος εμπορικός εταίρος της Σερβίας στον τομέα των υπηρεσιών και ότι, χάρη στην ανάπτυξη του σερβικού τομέα πληροφορικής, το εμπόριο με τις ΗΠΑ στον τομέα έφθασε το 1,38 δισ. ευρώ το 2022, περιλαμβάνοντας πλεόνασμα 1 δισ. ευρώ για τη Σερβία. Η ΠΘ πρόσθεσε επίσης ότι τις ΗΠΑ ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με μεγάλη ωστόσο διαφορά. Όσον αφορά τα εμπορεύματα υπενθύμισε ότι η Γερμανία παραμένει ο σημαντικότερος εταίρος της Σερβίας.
- ✓ **Δημοσιεύματα για την αποχώρηση της Gierlinger Holding από τη Σερβία**
Η Αυστριακή εταιρεία Gierlinger Holding, ιδιοκτήτρια της Mitros Meat Company στη Sremska Mitrovica, αποφάσισε να σταματήσει την παραγωγή της. Το 2015, η σερβική κυβέρνηση παρείχε 5,8 εκατομμύρια ευρώ σε επιδοτήσεις στην εταιρεία Mitros Fleischwaren, θυγατρική της Gierlinger Holding, με την προϋπόθεση να προσληφθούν 300 νέοι εργαζόμενοι. Σύμφωνα με δημοσιεύματα η κίνηση αυτή ακολουθεί ένα μοτίβο κατά το οποίο ξένες εταιρείες δέχονται κρατικές επιδοτήσεις στη Σερβία και αργότερα κλείνουν τα εργοστάσιά τους αφού εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα ζητήματα, οι ειδικοί προτείνουν μια στροφή προς την εκβιομηχάνιση, την ίδρυση εθνικής τράπεζας επενδύσεων για την υποστήριξη εγχώριων επιχειρήσεων και τον αναπροσανατολισμό των κεφαλαίων από τις επιδοτήσεις στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και τα κοινωνικά οφέλη για μια βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.
- ✓ **Ο Όμιλος Fufeng ενδιαφέρεται να επενδύσει στον Δήμο Odzaci**
Σύμφωνα με δημοσιεύματα, το οδικό, σιδηροδρομικό και παραποτάμιο δίκτυο του Δήμου Odzaci, καθώς και το λιμάνι του Bogojeno, στη βορειοδυτική Σερβία, προσφέρουν πολλές δυνατότητες για επενδύσεις ιδίως στις δύο βιομηχανικές ζώνες της περιοχής, στο Odzaci και στο Karanukovo.
Ειδικότερα, εταιρείες από την Κίνα αναγνώρισαν τον δήμο Odzaci στη δυτική Backa, ως μια περιοχή που προσφέρει σημαντικές οικονομικές δυνατότητες συνεργασίας. Μέχρι στιγμής,

έχουν πραγματοποιηθεί δύο συναντήσεις εργασίας μεταξύ εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης και του κινεζικού ομίλου Fufeng, ο οποίος επεξεργάζεται αγροτικά προϊόντα. Η κινεζική αντιπροσωπεία επισκέπτεται δήμους της Σερβίας εδώ και ένα χρόνο, προκειμένου να μάθει για τις οικονομικές τους δυνατότητες. Τρεις δήμοι βρίσκονται στο επίκεντρο ενδιαφέροντος της εταιρείας – οι Δήμοι Odzaci, Apatin και Prahovo. Η Fufeng Group Limited παράγει βιοχημικά προϊόντα με βάση το καλαμπόκι, όπως οξύ γλουταμίνης, του οποίου είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός, καθώς και κόμμι ξανθάνης, για το οποίο είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός στην Κίνα.

✓ **Η AIK Bank ολοκληρώνει την εξαγορά της Eurobank Direktna**

Την Πέμπτη 2 Νοεμβρίου ανακοινώθηκε ότι η AIK Bank έλαβε τη συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας και άλλων ρυθμιστικών φορέων να γίνει επίσημα ο ιδιοκτήτης της Eurobank Direktna Banka στη Σερβία. Σύμφωνα με το σχετικό Δελτίο Τύπου, η AIK Bank και η Eurobank Direktna θα συνεχίσουν να λειτουργούν ως δύο ξεχωριστές οντότητες την επόμενη περίοδο «χωρίς αλλαγές που θα επηρεάσουν τους πελάτες και τις υπηρεσίες που παρέχονται από αυτές τις δύο τράπεζες». Μετά τη συγχώνευση, η AIK Bank θα έχει μερίδιο 13% στο σύνολο του ενεργητικού των τραπεζών στη Σερβία, καθώς και καταθετική βάση άνω των τεσσάρων δισεκατομμυρίων ευρώ.

Ενέργεια- Περιβάλλον

✓ **Η Βουλγαρία επιβάλλει φορολόγηση στο ρωσικό αέριο**

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, η Βουλγαρία επέβαλε φόρο στο ρωσικό φυσικό αέριο που προμηθεύεται μέσω αγωγών της επικράτειάς της στην ευρύτερη ΕΕ.

Σύμφωνα με τον σχετικό κανονισμό, ο οποίος έχει άμεση ισχύ, εισάγεται φόρος 20 βουλγαρικών λεβ (10,76 USD) ανά μεγαβατώρα, ή περίπου 100 κυβικά μέτρα, ρωσικού φυσικού αερίου που διέρχεται από τη χώρα. Η χρέωση αποτελεί περίπου το 20% του τρέχοντος κόστους των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης φυσικού αερίου του Ολλανδικού TTF (Title Transfer Facility), ο οποίος αποτελεί το σημείο αναφοράς της Ευρώπης. Την περασμένη Παρασκευή έκλεισε περίπου στα 55,1 ευρώ (57,9 USD) ανά μεγαβατώρα, σύμφωνα με στοιχεία του London Intercontinental Exchange (ICE).

Μέχρι το 2022, ο ρωσικός ενεργειακός κολοσσός Gazprom ήταν ένας από τους βασικούς προμηθευτές φυσικού αερίου προς τη Βουλγαρία. Ωστόσο, αφού οι τοπικές αρχές αρνήθηκαν να πληρώσουν για τα καύσιμα σε ρούβλια, οι άμεσες εξαγωγές στη βαλκανική χώρα σταμάτησαν. Ενώ η Βουλγαρία δεν εισάγει πλέον φυσικό αέριο από τη Ρωσία για εσωτερική χρήση, παρέμεινε μία από τις λίγες διαδρομές για την παράδοσή του στην ΕΕ μετά τη συρρίκνωση των ροών λόγω των κυρώσεων που σχετίζονται με την Ουκρανία κατά της Μόσχας και της δολιοφθοράς των αγωγών Nord Stream. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Bloomberg, περίπου το ήμισυ του φυσικού αερίου του ρωσικού αγωγού που προορίζεται για την ΕΕ περνά αυτή τη στιγμή μέσω της Βουλγαρίας, εισερχόμενος μέσω του αγωγού TurkStream.

Τα δημοσιεύματα τονίζουν ότι ειδικοί προειδοποιούν ότι ο νέος φόρος της Βουλγαρίας θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τον εφοδιασμό σε ορισμένες χώρες της Νότιας Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Ουγγαρίας και της Σερβίας, οι οποίες συνεχίζουν να βασίζονται στη Ρωσία για τις περισσότερες από τις ανάγκες τους σε φυσικό αέριο. Ο υπουργός

Εξωτερικών της Ουγγαρίας Peter Szijjarto χαρακτήρισε το μέτρο «απαράδεκτο». Πρόσθεσε ότι τόσο η Ουγγαρία όσο και η Σερβία λαμβάνουν ήδη μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η Βουλγαρία δεν μπορεί να εφαρμόσει τη νομοθεσία στις εισαγωγές αερίου τους.

✓ **Το ηλιακό πάρκο Petka της EPS, θα συνδεθεί στο δίκτυο έως το 2024**

Το ηλιακό πάρκο Petka, το οποίο θα έχει εγκατεστημένη ισχύ 9,75 μεγαβάτ και προγραμματισμένη ετήσια παραγωγή 15,6 γιγαβατώρες, θα είναι η πρώτη φωτοβολταϊκή εγκατάσταση της EPS Termoelektrane i koroni Kostolac (Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί και ορυχεία Kostolac) και θα κατασκευαστεί στον εξωτερικό χώρο του ανοιχτού ορυχείου «Cigikonac», σε έκταση 11,6 εκταρίων. Η προγραμματισμένη αξία της επένδυσης είναι 1,36 δισ. RSD (περίπου 11,5 εκατ. Ευρώ) και χρηματοδοτηθεί από κεφάλαια της EPS.

Η προγραμματισμένη προθεσμία υλοποίησης του έργου είναι 15 μήνες και αναμένεται να συνδεθεί στο δίκτυο στα τέλη του 2024.

Προβλέπεται η εγκατάσταση 18.720 φωτοβολταϊκών πλαισίων, υπό γωνία 25 μοιρών. Θα έχει συνολικά 98 μετατροπείς, 97 από τους οποίους θα έχουν ισχύ 100 kW και ένας από τους οποίους θα έχει 50 kW. Επιπλέον, θα διαθέτει 10 υποσταθμούς, από τους οποίους η ηλεκτρική ενέργεια θα κατευθύνεται στον υποσταθμό Πόζαρεβατς.

Η ηλιακή μονάδα Petka αποτελεί ένα πιλοτικό έργο και μια μικρή ηλιακή μονάδα παραγωγής ενέργειας. Η περίοδος απόδοσης της επένδυσης υπολογίζεται σε 12 έτη, ενώ η περίοδος εκμετάλλευσης του σταθμού είναι τα 25 έτη. Μετά από αυτό, αναμένεται να χρειαστεί αντικατάσταση των πάνελ, ενώ θα παραμείνουν οι κατασκευές, οι δρόμοι και οι υποδομές, που αποτελούν σημαντικό μέρος της συνολικής επένδυσης.

✓ **Έναρξη της κατασκευής του περιφερειακού ΧΥΤΑ «Kalenic»**

Στις 10 Οκτωβρίου εγκαινιάσθηκαν οι εργασίες κατασκευής του περιφερειακού χώρου υγειονομικής ταφής "Kalenic", στο ομώνυμο χωριό κοντά στην πόλη Ub, όπου παρευρέθηκε η Πρωθυπουργός της Σερβίας, Ana Brnabic, και η Υπουργός Προστασίας του Περιβάλλοντος, Irena Vujonic. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου, η κατασκευή του ΧΥΤΑ "Kalenic", αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα οικολογικά έργα στη Σερβία, προσφέροντας λύση στο πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων σε 15 τοπικές αυτοδιοικήσεις και 500.000 πολίτες. Ο ΧΥΤΑ αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το δεύτερο εξάμηνο του 2025. Η εκτιμώμενη αξία της επένδυσης είναι περίπου 31,5 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το ήμισυ χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) και υπόλοιπο από την Γαλλική Αναπτυξιακή Υπηρεσία AfD.

Στα τέλη Ιουνίου, το Υπουργείο Προστασίας του Περιβάλλοντος υπέγραψε σύμβαση με ανάδοχο για την κατασκευή του χώρου υγειονομικής ταφής στο Kalenic, όπου θα απορρίπτονται ετησίως περίπου 230.000 τόνοι σκουπιδιών από την επικράτεια 15 πόλεων και δήμων: Valjevo, Ub, Osečina, Lajkovac, Mionica, Ljiga, Koceljevo, Vladimirc, Barajevo, Lazarevac, Obrenovac, Ljubovije, Krupnje, Mali Zvornik και Loznica. Παράλληλα με την κατασκευή του Περιφερειακού Κέντρου, στο έργο περιλαμβάνεται επίσης η αποκατάσταση των υφιστάμενων χωματερών, καθώς και ο εξοπλισμός των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας με τα απαραίτητα μεταφορικά οχήματα και κοντέινερ, η κατασκευή υποδομών ανακύκλωσης και σταθμών μεταφοράς.

Η Υπουργός επεσήμανε ότι η κατασκευή αυτού του κέντρου επιβεβαιώνει ότι το κράτος θέλει να επενδύσει σε πράσινες υποδομές. Σύμφωνα με αυτήν, πρόκειται για ένα από τα έξι περιφερειακά κέντρα και κέντρα ανακύκλωσης που θα κατασκευαστούν σε όλη τη Σερβία,

με χρηματοδότηση της AFD και της EBRD. Η Πρωθυπουργός Brnabić τόνισε ότι η Κυβέρνηση έχει επενδύσει 1,4 δισ. ευρώ για την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, ενώ μέσω σχετικής Ομάδας Εργασίας, έχουν καθορισθεί 102 έργα προτεραιότητας. Επιπλέον, σύμφωνα με αυτή, όσον αφορά το νερό, έχουν προγραμματισθεί έργα 3,5 δισ. ευρώ.

- ✓ **Εταιρείες από το Βελιγράδι και την Κίνα θα κατασκευάσουν ηλιακό πάρκο ισχύος 150 MW**
Η εταιρεία AVR Solar Park Istok με έδρα το Βελιγράδι, μαζί με την κινεζική εταιρεία POWERCHINA-Intl, θα κατασκευάσουν ένα ηλιακό πάρκο ισχύος 150 MW στην Bela Palanka. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της τοπικής αυτοδιοίκησης, αφού ολοκληρωθούν όλες οι νόμιμες διαδικασίες, η κατασκευή της εγκατάστασης θα ξεκινήσει τον επόμενο χρόνο, ενώ ο επενδυτής σχεδιάζει επίσης την υλοποίηση επιπλέον εγκαταστάσεων δυναμικότητας έως 500 MW. Ο Δήμαρχος της Bela Palanka, Goran Miljkovic, υπέγραψε Μνημόνιο Συναντίληψης με τους εκπροσώπους των εταιρειών για την κατασκευή της εγκατάστασης «Solar Power Plant Bela Palanka» στην περιοχή των δήμων Mokliste και Donja Glama. Η κα Milica Andric, εκπρόσωπος της AVR Solar Park Istok, ανέφερε ότι η εταιρεία επέλεξε την Bela Palanka λόγω της καλής συνεργασίας με τον Δήμο αλλά και των ευνοϊκών συνθηκών της περιοχής για την παραγωγή ηλιακής ενέργειας.

Αναβάλλεται για δεύτερη φορά ο διαγωνισμός για τη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στην Κρηjaca

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση, ένα χρόνο μετά την έναρξη των διαδικασιών του δεύτερου δημόσιου διαγωνισμού για το σχεδιασμό και την κατασκευή της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων στην Κρηjaca, δεν έχει κατακυρωθεί ακόμη υπογραφή της συμφωνίας με ανάδοχο, ενώ προστίθεται ότι η Επιτροπή Προστασίας Δικαιωμάτων για τις Διαδικασίες Δημοσίων Συμβάσεων θα αναθεωρήσει τους όρους του διαγωνισμού. Ο εν λόγω διαγωνισμός, για την πρώτη φάση της κατασκευής έργου στην Κρηjaca, προκηρύχθηκε δύο φορές, πέρυσι και πρόπερσι, από τη Δημόσια Υπηρεσία Ανάπτυξης Γης του Δήμου Βελιγραδίου και την Αντιπροσωπεία της ΕΕ στη Σερβία, χωρίς ωστόσο αποτέλεσμα. Ο λόγος για την επανάληψη της πρώτης διαδικασίας προμήθειας αρχικά δεν ανακοινώθηκε, αλλά ο τότε αντιδήμαρχος Βελιγραδίου, κ. Γκόραν Βέσιτς, ανακοίνωσε αργότερα ότι το πρόβλημα σχετιζόταν με τη ρήτρα για την αύξηση της κόστους εργασιών. Μετά την προκήρυξη του δεύτερου διαγωνισμού, ο κος Βέσιτς ανέφερε ότι δεν είχε υποβληθεί καμία αίτηση στον προηγούμενο διαγωνισμό, «αν και 38 εγχώριες και ευρωπαϊκές εταιρείες αγόρασαν την τεκμηρίωση».

- ✓ **Πάγωμα της τιμής του φυσικού αερίου μέχρι τον Μάιο**
Ο Πρόεδρος της Σερβίας, Αλεξάνταρ Βούτσιτς, ανακοίνωσε ότι θα μετά την αύξηση της 1^{ης} Νοεμβρίου, η τιμή του φυσικού αερίου για τους καταναλωτές θα μείνει σταθερή ως και το τέλος της περιόδου θέρμανσης «ακόμη κι αν υπάρξει οποιαδήποτε αναστάτωση στην αγορά που θα οδηγούσε σε αύξηση των τιμών». Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, η Κυβέρνηση θα αποζημιώσει τους παραγωγούς και τους εισαγωγείς φυσικού αερίου από τον προϋπολογισμό. Επιπλέον, ανέφερε ότι δεν αναμένει ότι η Ρωσία σίγουρα θα «κλείσει τη βρύση» λόγω του φόρου που εισήγαγε η Βουλγαρία, γιατί αυτό θα την καθιστούσε αναξίοπисто προμηθευτή. Πρόσθεσε επίσης ότι η διαμετακόμιση φυσικού αερίου περνά μέσω του Balkan Stream και αυτή η διακλάδωση του TurkStream οδηγεί από την Τουρκία

μέσω της Βουλγαρίας στη Σερβία και στη συνέχεια σε Ευρωπαϊκές χώρες, ενώ οι συμβάσεις υπογράφηκαν σύμφωνα με το Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο.

Μεταφορές-Κατασκευαστικά-Real Estate

- ✓ **Η ΕΤΑΑ εγκρίνει δάνειο 25 εκατ. ευρώ για σιδηροδρομικές αποθήκες στη Σερβία**
Η Srbija Voz, ο εθνικός φορέας σιδηροδρόμων της Σερβίας, ανακοίνωσε από κοινού με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), ότι θα λάβει δάνειο ύψους 25 εκατ. ευρώ από ΕΤΑΑ για την περαιτέρω αναβάθμιση των σιδηροδρομικών υποδομών της χώρας. Ειδικότερα, τα κονδύλια θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή μιας νέας περιφερειακής αποθήκης στη Νις και την αποκατάσταση δύο υφιστάμενων στο Zemun και στο Sombor. Η χρηματοδότηση θα καλύψει όχι μόνο τα κατασκευαστικά έργα των αποθηκών αλλά και την προμήθεια νέου εξοπλισμού συντήρησης και επίβλεψης εργασιών. Ως μέρος του έργου, η Srbija Voz θα εργαστεί επίσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων του προσωπικού, θα υποστηρίξει νέα προγράμματα διπλής εκπαίδευσης και θα ενισχύσει περαιτέρω την εταιρική της διακυβέρνηση.

- ✓ **Ψήφιση ειδικού νόμου για την προετοιμασία EXPO 2027**
Η Κυβέρνηση της Σερβίας ενέκρινε το νομοσχέδιο που προβλέπει την εφαρμογή ειδικών διαδικασιών για την πραγματοποίηση της Διεθνούς Εξειδικευμένης Έκθεσης EXPO BELGRADE 2027. Σύμφωνα με τα σχετικά δημοσιεύματα, στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου αναφέρεται ότι το έργο EXPO BELGRADE 2027 είναι γενικού ενδιαφέροντος για τη συνολική οικονομική ανάπτυξη της Δημοκρατίας της Σερβίας. Ως εκ τούτου, προστίθεται, όλες οι διαδικασίες που διενεργούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εν λόγω νομοσχέδιο πρέπει να θεωρηθούν επείγουσες και όλα τα κρατικά όργανα, καθώς και τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εταιρείες, καθώς και άλλα όργανα και ιδρύματα που έχουν δημόσιες εξουσιοδοτήσεις, υποχρεούνται να εκδίδουν χωρίς καθυστέρηση τις αναγκαίες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς τους. Προβλέπεται επίσης, η ίδρυση εταιρείας που θα συντονίζει όλες τις δραστηριότητες υλοποίησης του έργου της EXPO, καθώς και μεμονωμένων εταιρειών ειδικού σκοπού που θα είναι επιφορτισμένες με την κατασκευή των οικιστικών εγκαταστάσεων.
Στην εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου αναφέρεται επίσης ότι, με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία στην υλοποίηση των έργων, προκύπτει ότι αναλώνεται πολύς χρόνος για την επίλυση περιουσιακών-νομικών σχέσεων πριν από την έκδοση των απαραίτητων αδειών και αυτό αποτελεί τη συχνότερη αιτία καθυστέρησης της υλοποίησης τους. Τα ανωτέρω αφορούν κυρίως την προετοιμασία τεμαχισμού και αναδόμησης των εκτάσεων που θα πραγματοποιηθούν τα έργα, την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών στο κτηματολόγιο και, τέλος, την ίδια τη διαδικασία απαλλοτρίωσης, η οποία απαιτεί πολύ χρόνο γιατί, όπως αναφέρεται, «εγκαταστάσεις προγραμματίζονται, σχεδιάζονται και θα κατασκευαστούν σε πολλά τεμάχια κτηματογράφησης».
Λαμβάνοντας υπόψη τις προθεσμίες που έχουν τεθεί, σύμφωνα με τις διεθνώς αναληφθείσες υποχρεώσεις της Σερβίας ως οικοδεσπότη της Διεθνούς Εξειδικευμένης Έκθεσης EXPO BELGRADE 2027, η υιοθέτηση αυτού του είδους νομικής λύσης θα επιταχύνει την υλοποίηση έργων και η χώρα θα είναι σε θέση να εκπληρώσει έγκαιρα τις υποχρεώσεις της και να

διοργανώσει με επιτυχία την εν λόγω εκδήλωση. Η αναγκαιότητα υιοθέτησης ειδικού νόμου αντικατοπτρίζεται στο γεγονός ότι η υλοποίηση του Έργου θα ξεκινήσει ταυτόχρονα σε πολλές διαφορετικές τοποθεσίες, κάτι που απαιτεί συστημική επίλυση όλων των θεμάτων και την υπέρβαση όλων των πιθανών προβλημάτων που θα μπορούσαν να προκύψουν κατά την υλοποίησή του.

Ως αναφέρεται, ο δείκτης της αποτελεσματικότητας του νόμου θα είναι ο βαθμός στον οποίο οι εγκαταστάσεις και οι συνοδευτικές κατασκευές είναι κατασκευασμένες σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Σερβία με βάση τον Φάκελο Προσφοράς και τον Φάκελο Αναγνώρισης, με την έννοια ότι η άδεια εκμετάλλευσης για την κατασκευή του περιπτέρου θα εκδίδεται ανάλογα με το βαθμό που οι εργασίες στα περίπτερα έχουν ολοκληρωθεί στο επίπεδο «γκρίζας φάσης». Όταν δηλαδή η πρόσοψη, η οροφή, τα κουφώματα της πρόσοψης, η εξωτερική υγρομόνωση και θερμομόνωση του κτηρίου, καθώς και όλες οι απαραίτητες συνδέσεις και η διανομή των κύριων δικτύων αυτού θα έχουν ολοκληρωθεί και οι διαπιστευμένοι συμμετέχοντες θα έχουν υποβάλει τα αιτήματα για τον εξοπλισμό των μεμονωμένων περιπτέρων εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο εν λόγω νομοσχέδιο. Προκειμένου να τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα, τα περίπτερα θα πρέπει να παραδοθούν στους συμμετέχοντες έως την 1η Δεκεμβρίου 2026 και η μεταφορά των αντικειμένων που θα εκτεθούν θα επιτρέπεται από την 1η Μαρτίου 2027 σύμφωνα με τα έγγραφα (ο Φάκελος Προσφοράς και ο Φάκελος Αναγνώρισης), που συντάσσονται στη διαδικασία υποψηφιότητας και περιλαμβάνονται στην επιβεβαίωση υποψηφιότητας.

Τέλος, στην Εισηγητική Έκθεση αναφέρεται ότι με το κλείσιμο της Διεθνούς Εξειδικευμένης Έκθεσης EXPO BELGRADE 2027, η οικοδομική γη στο ανοιχτό οικιστικό τετράγωνο που είναι σε δημόσια χρήση θα μεταβιβαστεί, χωρίς αποζημίωση, στην τοπική αυτοδιοίκηση στην επικράτεια της οποίας βρίσκεται, ενώ το συγκρότημα των περιπτέρων θα δοθεί για διαχείριση και χρήση από τη Δημοκρατία της Σερβίας ή τον επενδυτή στην εταιρεία Belgrade Fair. Επίσης, σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Διοίκησης Δημοσίου Χρέους, η Κυβέρνηση αποφάσισε την έκδοση 8ετούς κρατικού ομολόγου αναφοράς ύψους 110 δισ. δηναρίων (περίπου 1 δισ. ευρώ) για τη χρηματοδότηση των έργων της EXPO

- ✓ **Σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο χάραξης της σιδηροδρομικής γραμμής προς Κροατία**
Η Επαρχιακή Γραμματεία Πολεοδομίας και Προστασίας του Περιβάλλοντος έθεσε για δημόσια διαβούλευση το Χωροταξικό Σχέδιο της Περιοχής Ειδικού Σκοπού της Σιδηροδρομικής Γραμμής Βελιγραδίου-Σιντ-Κροατικών συνόρων, και ειδικότερα των τμημάτων Stara Pazova-Golubinci-Sid και Indjija –Golubinci (σύνδεση με γραμμή Novi Sad). Σύμφωνα με το έγγραφο, το οποίο εκπονήθηκε από το Ινστιτούτο Πολεοδομίας της Βοϊβοδίνια, η ανακατασκευή του τμήματος Stara Pazova-Ruma-Sid-Κροατικά σύνορα συνεπάγεται τη διαμόρφωση ενός κύριου σιδηροδρόμου δύο τροχιών για μικτή (επιβάτες και φορτίο) κυκλοφορία και προς τις δύο κατευθύνσεις, και ταχύτητες τρένων έως 200 χλμ ανά ώρα. Το τμήμα Indjija-Golubinci έχει επίσης σχεδιαστεί ως σιδηρόδρομος δύο τροχιών (με την προσθήκη νέας γραμμής) για ταχύτητες έως 120 χλμ ανά ώρα. Το τμήμα Stara Pazova-Sid-Κροατικά σύνορα έχει μήκος 84,2 χιλιόμετρα, ενώ το τμήμα Indjija-Golubinci είναι 4,2 χιλιόμετρα.
Στο σχέδιο αναφέρεται επίσης ότι αποφασίσθηκε η νέα διαδρομή, να ακολουθεί την υπάρχουσα, χωρίς μεγάλες αποκλίσεις, ως η πιο ορθολογική λύση, από άποψη εξοικονόμησης κόστους κατασκευής, επιπέδου εξυπηρέτησης αλλά και λόγω άλλων

χωρικών ή άλλου είδους περιορισμών. Επίσης για τους ίδιους λόγους δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθεί ολόκληρη η γραμμή για ταχύτητες έως 200 χλμ/ώρα. Η ανακατασκευή θα ξεκινήσει από τον σταθμό Stara Pazova.

Συνολικά η διαδρομή χωρίζεται σε πέντε υποτμήματα:

1) Το Τμήμα 1 Golubinci-Ruma (συμπεριλ. του Golubinci-εξαιρουμένης της Ruma), μήκους 18,9 χλμ, περιλαμβάνει πέντε ανισόπεδες διαβάσεις (3 άνω, 1 υπόγεια και 1 γέφυρα και έχει σχεδιαστεί για ταχύτητα 200 χλμ ανά ώρα.

2) Το Τμήμα 2 Ruma-Sremska Mitrovica (συμπεριλ. της Ruma -εξαιρουμένης της Sremska Mitrovica), μήκους 16.7 χλμ . Περιλαμβάνει πέντε ανισόπεδες διαβάσεις (4 άνω, 1 υπόγεια διάβαση) και έχει σχεδιαστεί για ταχύτητα 200 χλμ ανά ώρα, εκτός από τη ζώνη του σταθμού Ruma, όπου η προγραμματισμένη ταχύτητα είναι 160 χλμ ανά ώρα

3) Το Τμήμα 3 Σρέμσκα Μιτρόβιτσα-Κροατικά Σύνορα, μήκους 41,4 χλμ. Η τεχνική τεκμηρίωση προβλέπει 13 ανισόπεδες διαβάσεις (4 άνω, 8 υπόγειες και μια γέφυρα). Η προγραμματισμένη ταχύτητα είναι 200 χλμ/ώρα, εκτός από τη ζώνη του σταθμού Sremska Mitrovica, όπου η προγραμματισμένη ταχύτητα είναι 120 χλμ/ώρα, και τη ζώνη του σταθμού Sid, όπου η προγραμματισμένη ταχύτητα είναι 160 χλμ/ώρα.

4) Το Τμήμα 4 Golubinci-Indjija, μήκους 2,7 χλμ, για ταχύτητα έως και 160 χλμ/ώρα και .

5) Το τμήμα 5 Stara Pazova-Golubinci, μήκους 7,1 χλμ, με προγραμματισμένη ταχύτητα 120 χλμ/ώρα.

Ο σχεδιασμός προβλέπει επίσης επτά σταθμούς και μία παράκαμψη. Ειδικότερα, διατηρούνται οι υπάρχουσες θέσεις των σταθμών, εκτός από τον σταθμό Voganj, ο οποίος έχει σχεδιαστεί ως παράκαμψη. Για όλους του σταθμούς έχει προγραμματιστεί πλήρης ανακατασκευή. Τέλος, το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα για την προστασία της φύσης, όπως η οι «οικολογικές» γέφυρες για την προστασία της άγριας πανίδας.

✓ **Αρχίζει η επέκταση του λιμανιού της Sremska Mitrovica**

Το Υπουργείο Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών ανακοίνωσε την έναρξη των δραστηριοτήτων επέκτασης της χωρητικότητας του λιμένα της Sremska Mitrovica. Ειδικότερα, στην ανακοίνωση του, το Υπουργείο αναφέρει ότι, ενεργώντας σύμφωνα με την πράξη της Κυβέρνησης της 21ης Σεπτεμβρίου 2021, έχει ξεκινήσει την υλοποίηση του έργου, το οποίο περιλαμβάνει επίσης σύνδεση του λιμένα με τον σιδηροδρομικό άξονα Βελιγράδι-Ρούμα-Σιντ- Κροατία, την κρατική οδό IB-20 και τον αυτοκινητόδρομο E70 (και κατ' επέκταση τους E75 και E80). Προστίθεται επίσης, ότι το έργο υποστηρίζεται από την Παγκόσμια Τράπεζα και ότι πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Διαδρόμου των ποταμών Σάβα και Δρίνα. Η ανακοίνωση αναφέρει επίσης, ότι οι διαδικασίες απαλλοτριώσεων βρίσκονται υπό εξέλιξη καθώς επίσης και η προετοιμασία των εγγράφων σχετικά με τα μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας.

Σύμφωνα με την προκαταρκτική τεκμηρίωση, το νέο λιμενικό συγκρότημα, μετά την επέκταση, θα έχει έκταση 14 στρεμμάτων και χωρητικότητα 1,5 εκατομμυρίου τόνων διαφόρων φορτίων σε 4 ζώνες. Προβλέπεται η κατασκευή ενός ακρωτηρίου, μιας προβλήτας και ενός εργοστασίου σκυροδέματος.

Διαγωνισμοί

- ✓ **Vesic: Δημόσια πρόσκληση για «πράσινους σταθμούς» φόρτισης σε αυτοκινητόδρομους**
Η σερβική κυβέρνηση εξέδωσε Δημόσια Πρόσκληση για την εγκατάσταση δεκαέξι «πράσινων σταθμών» φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων στους υπάρχοντες αυτοκινητόδρομους της χώρας. Κάθε σταθμός θα φιλοξενεί τουλάχιστον 80 έως και 320 φορτιστές ηλεκτρικών οχημάτων, με τουλάχιστον δύο βύσματα φόρτισης ανά φορτιστή και ελάχιστη ισχύ τα 150 kW. Σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση, η κίνηση αυτή έρχεται ως απάντηση στην αυξανόμενη επικράτηση των ηλεκτρικών οχημάτων στην Ευρώπη και στην ανάγκη παροχής επαρκών υποδομών φόρτισης στους δρόμους της Σερβίας. Επί του παρόντος, η Σερβία έχει πολύ λιγότερους φορτιστές ηλεκτρικών οχημάτων σε σύγκριση με ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γερμανία. Η Κυβέρνηση στοχεύει να ενθαρρύνει την υιοθέτηση ηλεκτρικών οχημάτων και να υποστηρίξει τις φιλικές προς το περιβάλλον μεταφορές βελτιώνοντας την υποδομή φόρτισης. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης πιθανά οφέλη για τους ιδιοκτήτες ηλεκτρικών οχημάτων, όπως μειωμένα διόδια και τέλη στάθμευσης και ειδικές σημάνσεις για ηλεκτρικά οχήματα.

- ✓ **Αναζήτηση αερομεταφορέα για δρομολόγια δημοσίου ενδιαφέροντος**
Το Υπουργείο Κατασκευών, Μεταφορών και Υποδομών εξέδωσε διαγωνισμό ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για χειριστή αεροπορικών γραμμών δημοσίου ενδιαφέροντος, οι οποίες αφορούν τις συνδέσεις των αεροδρομίων στη Νις και το Κράλιεβο. Η εκτιμώμενη αξία της δημόσιας σύμβασης είναι 4 δισ. RSD (περίπου 35 εκ. ευρώ) και έχει ισχύ 4 ετών. Όπως υπενθυμίζεται στην τεκμηρίωση, η κυβερνητική απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2023 καθορίζει τις γραμμές δημοσίου συμφέροντος στις αεροπορικές μεταφορές, που αποτελούν αντικείμενο του διαγωνισμού, οι οποίες χωρίζονται σε τέσσερις «παρτίδες» ως εξής: Παρτίδα 1 (πόλεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση) αξίας 2.424.239.997 RSD, Παρτίδα 2 (Κωνσταντινούπολη) αξίας 690.805.065 RSD, Παρτίδα 3 (Tivat), 70.005.993 RSD και για την παρτίδα 4 (Βελιγράδι) 54.94.94 RSD.
Όσον αφορά τα ίδια τα δρομολόγια, αυτά είναι τα ακόλουθα: Νις-Φρανκφούρτη-Χαν, Νις-Κολωνία, Νις-Λουμπλιάνα, Νις-Κωνσταντινούπολη, Κράλιεβο-Κωνσταντινούπολη και Νις-Βελιγράδι (καθ' όλη τη διάρκεια του έτους), καθώς και Νις-Αθήνα, Κράλιεβο-Θεσσαλονίκη, Nis-Tivat και Kraljevo-Tivat (Ιούνιος έως Σεπτέμβριος).
Οι προσφορές μπορούν να υποβληθούν έως τις 20 Νοεμβρίου 2023.

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Βελιγαδίου, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-belgrade@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ –Βελιγαδίου τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.